

Nagykövetek, korrupció, szex és a Gripenek

PUBLICISZTIKA - LIV. évfolyam 3. szám, 2010. január 22.

Az első nagyköveteket a középkori Olaszországban nevezték ki. Feladatuk az érdekképviselés, az államok közötti béke és harmónia fenntartása volt. A diplomaták tiszteletre méltó polgárok voltak, a becsület és erkölcs mintaképei. Íratlan szabály volt az is, hogy a követek a vendéglátó országot nem kritizálták.

Ez ellen a hagyomány ellen vétett az a kilenc európai nagykövet, aki nyilatkozatot tett közzé Budapesten, aggodalmát fejezve ki a magyar korrupció miatt. Nem mindegyik európai nagykövet aggódott. A német nagykövet aláírta a nyilatkozatot, az osztrák már nem; a francia is aláírta, de a spanyol megtagadta. Münchenben aggódtak a magyar korrupció miatt, de Salzburgban már nem. Furcsa.

Greg Dorey, Nagy-Britannia budapesti nagykövete is szignózta a proklamációt. Nemrég a *Hírszerző* újságírója konkrét korrupciós ügyekről kérdezte, amire azt válaszolta, hogy azokról nem nyilatkozhat, mert bírósági ügyekről van szó. Majd hozzátette, „olyan esetek ezek, amelyek a mi országunkban nem történhetnének meg”. (Lásd: *Aggasztó a rengeteg korrupciós eset Magyarországon*, *hirszerzo.hu*, 2009. nov. 24.) Dorey nagykövet az Egyesült Királyság morális fölényére utalt hazánkkal szemben, ami meglepheti azokat, akik rendszeresen olvassák az angol sajtót. Onnan ugyanis másfajta képet kapunk Anglia vagy éppen a budapesti angol nagykövetség erkölcsi magasabbrendűségéről. Megtudhatjuk például, hogy a 44 éves Steven Fisher, Dorey egykori helyettese, szerelembe esett tíz évvel fiatalabb beosztottjával, Fogarasi Krisztával. Magánügy ez, nem tartozik senkire. Az sem, hogy Fisher nős, felesége és három kisfia van. De az már nem magánügy, hogy biztonsági vizsgálatot indított a követség, hiszen Fogarasi egyfajta magyar Mata Hari is lehet, aki beépült a budapesti angol nagykövetség szigorúan őrzött falai mögé. A vizsgálat megnyugtató eredménnyel zárult, a hölgy csupán hancúrozott Fisherrel, vagy néha furikázott annak zöld színű Trabanjában. Brit államtitkok nem kerültek avatatlan kezekbe. Fisher karrierje ezután szárnyakat kapott, és hamarosan nagykövetté léptették elő. Tavaly decemberben megérkezett Santo Domingóba, a Dominikai Köztársaság fővárosába. (Lásd: *Our Man the serial adulterer*, *Daily Mail**, 2009. dec. 15.)

Ekkor tört ki a nemzetközi botrány. Ugyanis a konzervatív, katolikus országban a helyi protokollszakértők Fisher életrajzát tanulmányozva arra a téves következtetésre jutottak, hogy hites nejével és gyerekeivel foglalja majd el a nagykövetségi rezidenciát. Még mielőtt átadhatta volna megbízólevelét Leonel Fernández államelnöknek, egy helyi lap megszéllőztette, hogy az újdonsült nagykövet magyar barátnője, Fogarasi Kriszta társaságában kívánja képviselni a királynőt. Diplomáciai bonyodalmat okozott az is, miképpen titulálják a nős nagykövet barátnőjét. Végül a „partner” mellett döntöttek, amihez Fisher úr Angliában hagyott felesége még jó néhány, kevésbé hízelgő jelzőt is hozzátett. (Lásd: *Embajador inglés en el país tiene historial adulterio*, *El Nacional*, 2009. dec. 16.)

Közben a szemfüles angol sajtó kibányászta azt is, hogy Steven Fisher már Szingapúrban is „partneri” kapcsolatot ápolt egy fiatal szépséggel, aki szintén követségi beosztott volt. Amikor Venezuelába helyezték át, ott is akadt partnere. Fisher úr ugyanis diplomáciai teendői és családi kötelezettségei mellett szerteágazó romantikus kapcsolatokat ápolt. Őfelsége követségeinek fiatalabb hölgy alkalmazottaival, akik készségesen álltak rendelkezésére. Nem volt ez titok, az angol külügyminisztérium is tudott a pásztorórákról. Az angol sajtó szerint a diplomáciai kar falazott a jó svádájú úriembernek. Legalábbis addig, amíg Fisher neje ki nem tálalt a sajtónak, és látványos válópert nem akasztott az újdonsült

nagykövet nyakába. Dorey nagykövetet is megkérdeztem az ügyről. A budapesti követség nem nyilatkozik diplomatáinak magánéletéről, válaszolta szűkszavúan.

Érdeklődtem még nála a magyarországi Gripen-eladásokról is, hiszen a vadászgépeket az angol illetőségű BAe cég forgalmazta. Ők fizették Mensdorff-Pouilly grófot, azt az osztrák fegyverügynököt, akit korrupció gyanújával le is tartóztattak Angliában. A svéd államügyész jelentése szerint alapos a gyanú, hogy Magyarországon is milliárdos kenőpénzek kifizetésére került sor. (Lásd *Cinkos amnézia, ÉS*, 2008. nov. 7.)

A Gripen-ügyben felbukkant egy bizonyos Jonathan Frere ezredes neve is, aki 2001 táján katonai attaséként szolgált a budapesti brit nagykövetségen. Frere lelkes Gripen-lobbista volt, szoros kapcsolatokat ápolt a magyar politikusokkal, és cikkeket írt a vadászgép nagyszerűségéről. (Lásd *Misunderstood Gripen, Budapest Sun*, 2001. dec. 6.) Ő készítette elő 2002 júliusában Sir Anthony Bagnall, brit vezérkarifőnök-helyettes és más angol lobbisták látogatását is. Mindnyájan a Gripen-eladásokat forszírozták Budapesten, mégpedig a legmagasabb szinten. (Lásd *Nem a HM fizeti a Gripen-bérletet, Magyar Nemzet*, 2002. júl. 22.)

E-mailben arra kérem Dorey nagykövetet, küldje el nekem azoknak a listáját, akik Gripen-lobbistaként megfordultak a követségen. Válaszából kiderül, hogy az angol követség lobbizott a fegyvereladásokért, de konkrét információkat nem tud közölni. A listát ugyanis csak „rendkívüli erőfeszítések” árán lehetne összeállítani, ha az egyáltalán lehetséges.

Elképesztő. Az elmúlt évtized egyik legjelentősebb nemzetközi korrupciós botrányáról van szó, Dorey nagykövet a transzparencia nagyra becsült aktivistája. A kért információ nem államtitok, az angol törvények szerint publikus, más forrásokból is beszerezhető. Lehetséges lenne, hogy a nagykövet csak olyan korrupciós esetek felderítésén fáradozik, amelyek az angol vállalatok érdekeit sértik? Öröndetes volna, ha kisegítene akkor is, amikor a magyar adófizetők elsíbolt milliárdjairól van szó. Válaszomban javasoltam, hogy vegye fontolóra a dolgot, nem lenne haszontalan az extra erőfeszítés, érdemes talán újra átlapozni a követség Gripen-dossiét. Hátha találnak valamit!

* <http://www.dailymail.co.uk/news/article-1235864/Our-Man-serial-adulterer-The-married-diplomat-affairs-got-promoted-ambassador.html>